

Alžbeta Ošvátová (*1935)

vypočujte
podcast

prečítajte
príbeh

Faktografické úlohy:

1. Priradi jednotlivé obrázky k týmto udalostiam:

- A) 1. svetová vojna
- B) Slovenské národné povstanie
- C) Vpád vojsk Varšavskej zmluvy do Československa

2. Prirad' význam slov k pojmom:

1. Arizátor je _____
2. Lazaret je _____
3. Partizán je _____

- člen neregulárnych ozbrojených síl zložených (nielen) z domáceho obyvateľstva, ktoré vedú vojenské alebo polovojskové operácie na území obsadenom protivníkom
- osoba preberajúca a spravujúca skonfiškovaný židovský majetok
- poľná, vojenská nemocnica

3. Dopln' do vety chýbajúce slová:

Židovský kódex prijatý v septembri 1941, bolo _____ nariadenie, ktoré obsahovalo súbor _____ predpisov.

4. Na mapke nižšie zanač, v ktorých oblastiach Československa žila početná nemecká menšina, ktorá bola po roku 1945 odsunutá.

5. Dopln' chýbajúce slová:

V apríli 1945 sa v Košiciach uskutočnilo vyhlásenie novej (povojnovej) vlády, známe ako _____ vládny program. Jedným z bodov bola aj orientácia na _____ v zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politike.

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Podľa príbehu pani Alžbety označ na časovú os dôležité udalosti z jej života (vypálenie rodnej dediny, odchod od rodičov do inej obce, nástup do práce, sobáš, vpád vojsk Varšavskej zmluvy, nežnú revolúciu, odchod do dôchodku). Napíš, koľko rokov mala pani Alžbeta pri každej z týchto udalostí.

Zdroj fotografií: www.pametnaroda.cz

2. Ako hovorí pani Alžbeta, v Slovenskom národnom povstaní nebojovali len Slováci. Aké iné národnosti sa zapojili do SNP? Pomôž si príbehom pani Alžbety alebo použi internet.

3. Začiatkom 50. rokov 20. storočia začala pani Alžbeta pracovať v závode Slovena v Rajci. Pomocou obrázkov nižšie zisti, čo sa v závode vyrábalo. Čo myslíš, kto tvoril v závode väčšinu zamestnancov?

Zdroj: www.vtedy.sk

Zdroj: Kronika Slovena Rajec.

4. Doplň slová do vety, v ktorej pani Alžbeta opisuje ich úkryt v bunkri:

„Bola to vykopaná hlboká _____, okolo vrazené _____ obklopené konármi, tiež preložené aj nad jamou konármi a dno vyložené _____. Nevie, či ostatné bunkre boli také, ako ten náš, lebo my deti sme sa nesmeli roztrácať _____. My tri sme v ňom mali dosť miesta. Boli sme iba _____. Túlili sme sa k sebe, no bolo nám _____. Na varenie bol bunker ešte viac preložený, aby nebolo vidieť dymiť sa z neho.“

5. Predstav si, že sa ocitneš v rovnakej situácii ako Alžbeta. Musíš rýchlo opustiť svoj domov. Ktoré najnutnejšie veci by si si so sebou vzal/a?

Projektové úlohy:

1. **K dôležitým historickým prameňom patria kroniky. Najčastejšie ide o kroniky obcí, podnikov či rôznych inštitúcií. Aj niektoré rodiny si svoje spomienky zaznamenávajú v kronikách. Podobnú píše pani Alžbeta.**

Tvoja úloha:

So spolužiakmi spoločne vytvorte kroniku vašej triedy. Zaznamenajte do nej dôležité dátumy a mílniky. Kroniku doplňte fotografiami. Nezapudnite uviesť základné údaje aj o Vašej škole.

2. **Na fotografii sú tri generácie rodiny. Alžbetini rodičia boli dedinskí ľudia, ktorí sa živili najmä hospodárstvom, ona celý svoj život pracovala ako sekretárka v závode Slovena.**

Tvoja úloha:

Vytvor obraz dedinského alebo mestského spôsobu života. Obraz vytvor vo vybranom grafickom programe (Canva, Photoshop, Skicár atď). Použi obrázky predmetov, symbolov alebo oblečenia typického pre dedinské resp. mestské prostredie. Alternatíva: Rozdelte sa na dve skupiny. Jedna vytvorí obraz dedinského prostredia, druhá obraz mestského prostredia. V následnej diskusii skúste povedať, ako sa zmenil životný štýl za posledných 100 rokov.

Zdroj: www.memoryofnations.eu/sk/osvatova-alzbeta-1935

3. **Obec Čičmany, ktorá sa objavuje v príbehu, je známa svojou ľudovou architektúrou a čičmiansky vzor bol zaradený do nehmotného dedičstva UNESCO.**

Tvoja úloha:

Inšpiruj sa vzormi z obce Čičmany a navrhni ľubovoľný predmet s touto tematikou. Môže to byť nejaký úžitkový predmet či oblečenie. Svoj návrh predstav spolužiakom.